

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 382/2018-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 20. júna 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa), zo sudcu Ladislava Orosza a sudcu Miroslava Duriša predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE], [REDAKČNÝ ZNAČENIE], zastúpeného advokátom JUDr. Mariánom Ďurinom, Sibírska 1608/4, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 So 47/2015 zo 14. marca 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. júna 2017 doručená sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

(ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 So 47/2015 zo 14. marca 2017 (ďalej len „napadnutý rozsudok“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že Sociálna poisťovňa, ústredie, rozhodnutím č. 510 907 2660 0 z 18. marca 2014 (ďalej len „rozhodnutie Sociálnej poisťovne“) priznala sťažovateľovi starobný dôchodok od 3. septembra 2010 v sume 49,60 € mesačne a ďalej ho na základe jednotlivých, vo výroku rozhodnutia citovaných valorizačných úprav, postupne zvýšila od 1. januára 2014 na sumu 72,20 € mesačne.

Krajský súd v Banskej Bystrici na základe odvolania proti rozhodnutiu Sociálnej poisťovne podaného sťažovateľom rozsudkom sp. zn. 26 Sd 145/2014 z 12. februára 2015 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) rozhodnutie Sociálnej poisťovne potvrdil.

Najvyšší súd napadnutým rozsudkom rozsudok krajského súdu zmenil tak, že rozhodnutie Sociálnej poisťovne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

Sťažovateľ v sťažnosti uvádza: *„Napriek tomu, že Najvyšší súd SR výrokom rozsudku čís. k.: 1 So/47/2015 zo dňa 14. 03. 2017 rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zmenil tak, že rozhodnutie Sociálnej poisťovne zrušil a vrátil jej vec na ďalšie konanie, právnym názorom vyjadreným v odôvodnení rozsudku sa Najvyšší súd SR stotožnil s odôvodnením rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici. Právnym názorom Najvyššieho súdu SR vyjadreným k prejednávanej veci v texte odôvodnenia rozsudku musí byť Sociálna poisťovňa viazaná. Najvyšší súd SR podstatnou časťou odôvodnenia, nielen čo do rozsahu ale jeho obsahu, Sociálnu poisťovňu jasne upovedomil, utvrdil a právne zaviazal, že v primárnej otázke sporu, v krátení vypočítaného teoretického starobného dôchodku neprimeranou mierou, má postupovať tak, ako postupovala predtým v zrušenom rozhodnutí, až na nepatrnú odchýlku jedného roka doby poistenia. Takým postupom Sociálnej poisťovne sa sťažovateľovi z úhrnnej doby dôchodkového poistenia opätovne nezhodnotilo vyše odpracovaných 10 rokov, čo ho výrazne poškodzuje.“*

Sťažovateľ zastáva názor, že napadnutý rozsudok najvyššieho súdu je nespravodlivý, výrazne ho diskriminuje a poškodzuje. V sťažnosti ďalej uvádza:

„1/- Odvolací súd sa vyčerpávajúcim spôsobom nevysporiadal a ani nedal dostatočné odpovede na najpodstatnejšie skutkové a právne námietky a argumenty sťažovateľa uvedené v odvolaní proti rozsudku prvostupňového súdu.

2/- Odvolací súd právnou otázkou zhodnotenia dĺžky doby služobného pomeru v PZ SR na výške výsluhového dôchodku, tým aj otázkou správnosti krátenia teoretického starobného dôchodku vypočítaným koeficientom zdôvodňuje § 58 ods. 1 zákona 328/2002 Z. z., ktorý podľa sťažovateľa, zhodnocovanie doby služobného pomeru pre priznanie nároku na výsluhový dôchodok a pre priznanie aj konkrétnej výšky sumy výsluhového dôchodku neupravuje, čím odvolací súd poprel význam a účel § 58 ods. 1 zák. č. 328/2002 Z. z.

3/- Protirečivosť tvrdení z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu o dobe služobného pomeru zhodnoteného v osobitnom a všeobecnom systéme, o neprípustnosti vylúčenia dôb činnej služby a ich prevedenia pre účely dôchodkového poistenia a o nemožnosti stotožňovania doby pre vznik nároku na výsluhový dôchodok a spôsobu určenia sumy výsluhového dôchodku.

4/- Nevysporiadanie sa odvolacieho súdu s jednou zo základných právnych a skutkových otázok sporu a námietok odvolania proti rozhodnutiu prvostupňového súdu – o pravdivosti, správnosti a úplnosti oznámenia odboru MV SR, ako základného dôkazu pre krátenie teoretického starobného dôchodku v rozhodnutí odporkyne – túto základnú otázku sporu označil, že nebola predmetom prejednávania veci.

5/- Nevysporiadanie sa odvolacieho súdu s princípom právnej istoty na poukázané právne otázky a právne skutočnosti interpretovaným a aplikovaným v obdobných skorších sporoch desiatkami rozhodnutí NS SR a súdov nižších stupňov, a to:

a) - k zhodnocovaniu dĺžok dôb služobných pomerov na výške výsluhových dôchodkov,

b) - ku kráteniu teoretického starobného dôchodku na princípe primeranosti,

c) - k všeobecne platnej zásade nutnosti zhodnocovania celej doby dôchodkového poistenia získaného vo viacerých dôchodkových systémoch a neprípustnosti straty časti doby dôchodkového poistenia získaného v niektorom z nich v zmysle ústavnej zásady primeranosti zabezpečenia v starobe podľa čl. 39 Ústavy SR.

6/- Nevysporiadanie sa odvolacieho súdu s dôvodnou obavou sťažovateľa a s podozrením o jeho diskriminácii, doložené písomnými dôkazmi od útvarov a úradov osobitného systému sociálneho zabezpečenia a od Sociálnej poisťovne.“

Sťažovateľ v sťažnosti prezentuje názor o nesprávnom právnom výklade a aplikácii viacerých v sťažnosti citovaných zákonných ustanovení a uvádza: *«Sťažovateľ je toho názoru, že právne hodnotenie a úvahy Najvyššieho súdu SR vychádzajú s dôrazom na nesprávne ustanovenie § 58 ods. 1 zák. 328/2002 Z. z. keď uvádza, že pre nárok a výšku výsluhového dôchodku bola zhodnotená doba služobného pomeru v rozsahu 41 rokov 71 dní. Podľa sťažovateľa je aplikácia § 58 ods. 1 zák. vo vzťahu k zhodnocovaniu doby služobného pomeru nesprávna a jeho interpretácia Najvyšším súdom SR. prvostupňovým súdom a odborom MV SR, účelová, arbitrárna a odchyľujúca sa od znenia a zmyslu § 58 ods. 1 zák. Ustanovenie § 58 ods. 1 zák. č. 328/2002 Z. z., podľa sťažovateľa, zhodnocovanie akejkoľvek doby služobného pomeru neupravuje. Upravuje a taxatívne stanovuje, aký druh služobnej alebo pracovnej činnosti, ako služba vojaka, policajta, práca hasiča, či colníka, je možné charakterizovať, že je dobou trvania služobného pomeru, teda tou dobou, ktorú je potrebné brať v úvahu pri rozhodovaní o vzniku nároku na výsluhový príspevok, odchodné, úmrtné, výsluhový dôchodok a invalidný výsluhový dôchodok, a je potrebné ju brať v úvahu pri rozhodovaní o výpočte aj výšky týchto dávok. Je dobou definovanou ako „doba služobného pomeru“ rozhodujúcou, nie zhodnocujúcou alebo zhodnotenou pre nárok aj na výsluhový dôchodok a jeho výšku, nie pre výpočet konkrétnej výšky. Zrejme nielen gramaticky ale aj logicky, obsahové a významové, výraz rozhodujúcou sa nerovná, resp. nie je totožný s výrazom zhodnocujúcou. Podľa sťažovateľovho názoru § 58 ods. 1 zák. ani neurčuje, aká dĺžka z rozhodujúcej doby služobného pomeru má byť pre výpočet výšky výsluhy zhodnotená, určuje, z akého druhu služobnej a pracovnej činnosti definovanej ako „služobný pomer“ je možné potrebnú časť doby pre určenie nároku na výsluhový dôchodok a aj pre výpočet jeho výšky uplatniť. To aká dlhá doba zo služobného pomeru, definovaného podľa § 58 ods. 1 zák., je rozhodujúca a môže byť zhodnotená pre nárok na výsluhový dôchodok a pre nárok na jeho výšku, ustanovuje a upravuje § 38 a § 39 zák., preto závery Najvyššieho súdu SR, že pre účely uplatnenia nároku a aj pre určenie výšky výsluhového dôchodku sťažovateľa sa doba služobného*

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Cieľom predbežného prerokovania každého návrhu je rozhodnúť o jeho prijatí na ďalšie konanie alebo o jeho odmietnutí, a teda vylúčení z ďalšieho konania pred ústavným súdom zo zákonom ustanovených dôvodov. Pri predbežnom prerokovaní návrhu takto ústavný súd skúmal, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto zákonného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť

ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ústavný súd sa vzhľadom na procesno-právne okolnosti posudzovaného prípadu musel najprv zaoberať rozsahom svojej prieskumnej právomoci vo vzťahu k napadnutému rozsudku najvyššieho súdu vzhľadom na skutočnosť, že napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu nebolo konanie vo veci sťažovateľovho odvolania proti rozsudku Sociálnej poisťovne pred všeobecnými súdmi právoplatne skončené.

Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1 ústavy) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou

opravnou inštanciou vo veciach, ktoré patria do právomoci všeobecných súdov (m. m. II. ÚS 1/95). Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (II. ÚS 13/2001). Ústavný súd stabilne judikuje, že do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne (napr. I. ÚS 24/00, I. ÚS 15/01, III. ÚS 53/02). K tomu treba dodať, že aj taký zásah podlieha princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu, a preto je podmienený tým, že zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne konanie všeobecného súdu nie je napravitel'né účinným procesným prostriedkom alebo postupom nadriadeného alebo inštančne vyššieho stupňa všeobecného súdu (IV. ÚS 241/04).

Sťažnosť smeruje proti rozhodnutiu (rozsudku) najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu, proti ktorému nie je prípustný opravný prostriedok. Z uvedeného vyplýva, že proti namietanému rozhodnutiu najvyššieho súdu sťažovateľ nemá k dispozícii zákonom priznaný účinný procesný prostriedok na ochranu svojich práv.

Ústavný súd konštatuje, že zmenou prvostupňového rozsudku krajského súdu sa vec sťažovateľa vrátila Sociálnej poisťovni, t. j. vec sťažovateľa sa vrátila do štádia konania pred orgán verejnej správy, ktorý bude o nej opätovne konať a rozhodovať meritórnym rozhodnutím, proti ktorému bude prípustný riadny opravný prostriedok. Krajský súd však bude v ďalšom konaní prioritne viazaný právnym názorom najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu, keďže jeho rozhodnutie bolo zrušené odvolacím súdom.

Po rozhodnutí vo veci sp. zn. II. ÚS 105/09 ústavný súd *mutatis mutandis* zastáva názor, podľa ktorého ak jeho rozhodovacia prax v minulosti spravidla nepripúšťala preskúmavanie rozhodnutí odvolacieho súdu, ktorými boli zrušené v odvolacom konaní rozsudky prvostupňových súdov s poukazom na to, že takéto rozhodnutie odvolacieho súdu nie je „konečným“ rozhodnutím vo veci a sťažovateľ má v každom prípade možnosť domáhať sa na ústavnom súde ochrany základných práv a slobôd podaním sťažnosti podľa

čl. 127 ods. 1 ústavy proti konečnému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktoré vzíde z konania nasledujúceho po zrušujúcom rozhodnutí odvolacieho súdu, na tomto svojom názore zotráva, avšak v záujme poskytnutia účinnej ochrany základným právam účastníkov súdneho konania nemožno na tomto názore zotrvať bezvýhradne. Prípadmi hodnými odlišného prístupu sú najmä prípady takých rozhodnutí odvolacieho súdu, v ktorých tento porušil základné právo sťažovateľa ústavnoprocésneho charakteru, a to z toho dôvodu, že v takom prípade odmietnutím preskúmania ústavnosti postupu odvolacieho súdu a napravenia jeho pochybenia tohto druhu by bol účastník vystavený v konaní nasledujúcom postupu súdu prvého stupňa viazaného právnym názorom odvolacieho súdu vysloveným v konaní, ktoré bolo poznačené porušením ústavnoprocésnych práv jeho účastníka. Nebola by účinnou ochrana poskytovaná základným právam a slobodám fyzických a právnických osôb ústavným súdom, ak by ústavný súd nemohol zasiahnuť a následky porušenia základných práv a slobôd odstrániť prv, ako skončí konanie vo veci konečným rozhodnutím, navyše nevyhnutne akceptujúcim právny názor vyslovený odvolacím súdom v jeho rozhodnutí postihnutom vadou spočívajúcou v porušení ústavnoprocésnych práv účastníkov takéhoto konania.

Formulovaný a postupne sa stabilizujúci názor (napr. aj vo veciach sp. zn. II. ÚS 285/2010, II. ÚS 387/2010, III. ÚS 508/2011) si pri rozhodovaní o predloženej sťažnosti vyžaduje, aby ústavný súd skúmal, či právny názor vyslovený najvyšším súdom v napadnutom rozsudku kladie v celej jeho šírke na ďalšie rozhodovanie o sťažovateľovom odvolaní záväznú požiadavku vedúcu k porušeniu označených práv sťažovateľa, ktoré by pri prípadnom neskoršom ústavno-súdnom prieskume meritórneho rozhodnutia už neboli odstrániteľné.

Podstata argumentácie sťažovateľa spočíva v tvrdení, že nesprávnou aplikáciou a výkladom ustanovení zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení platnom a účinnom k 30. novembru 2011 (ďalej len „zákon o sociálnom zabezpečení vojakov“) sa mu „z úhrnnej doby dôchodkového poistenia opätovne nezhodnotilo vyše 10 odpracovaných rokov, čo ho výrazne poškodzuje“.

Vzhľadom na uvedené považuje ústavný súd za potrebné citovať zákonné ustanovenia, ktorých nesprávny výklad a aplikáciu sťažovateľ namieta spolu s ostatnými vo veci relevantnými zákonnými ustanoveniami.

Podľa § 39 zákona o sociálnom zabezpečení vojakov výsluhový dôchodok policajta alebo profesionálneho vojaka je za 15 rokov trvania služobného pomeru 30 % základu zisteného podľa § 60. Za 16. skončený rok trvania služobného pomeru a za každý ďalší skončený rok trvania služobného pomeru až do 20. skončeného roka trvania služobného pomeru vrátane sa výmera výsluhového dôchodku zvyšuje o 2 % základu zisteného podľa § 60. Za 21. skončený rok trvania služobného pomeru a za každý ďalší skončený rok trvania služobného pomeru až do 25. skončeného roka trvania služobného pomeru vrátane sa výmera výsluhového dôchodku zvyšuje o 3 % základu zisteného podľa § 60. Za 26. skončený rok trvania služobného pomeru a každý ďalší skončený rok trvania služobného pomeru sa výmera výsluhového dôchodku zvyšuje o 1 % základu zisteného podľa § 60, najviac však do 60 % základu zisteného podľa § 60.

Podľa § 58 ods. 1 zákona o sociálnom zabezpečení vojakov dobou trvania služobného pomeru rozhodujúcou na vznik nároku na výsluhový príspevok, odchodné, úmrtné, výsluhový dôchodok a invalidný výsluhový dôchodok a pre výšku týchto dávok je doba

a) výkonu základnej vojenskej služby alebo náhradnej vojenskej služby, alebo prípravnej vojenskej služby v rozsahu ustanovenom osobitným predpisom platným v dobe jej výkonu,

b) trvania služobného pomeru v ozbrojených bezpečnostných zboroch, v ozbrojených zboroch a v ozbrojených silách Československej republiky, Československej socialistickej republiky a Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky pred 1. januárom 1993,

c) trvania služobného pomeru príslušníka Federálnej bezpečnostnej informačnej služby v období od 1. júla 1991 do 31. decembra 1992,

d) trvania služobného pomeru v Armáde Českej republiky v období od 1. januára 1993 do 31. marca 1993,

e) hodnotená ako doba služby podľa predpisu o súdnych rehabilitáciách a podľa predpisu o mimosúdnych rehabilitáciách,

f) trvania služobného pomeru od 1. januára 1993 v ozbrojených bezpečnostných zboroch, v ozbrojených zboroch, v Slovenskej informačnej službe, v Národnom bezpečnostnom úrade a v ozbrojených silách Slovenskej republiky,

g) pracovného pomeru colníka k colnej správe, ktorá bola započítaná do 30. júna 1998 podľa § 266 ods. 1 a 2 zákona č. 200/1998 Z. z. o štátnej službe colníkov a o zmene a doplnení niektorých ďalších zákonov v znení neskorších predpisov,

h) trvania služobného pomeru hasiča,

i) výkonu zamestnania ako pracovníka Hlavnej správy požiarnej ochrany ministerstva, zariadení ministerstva na úseku požiarnej ochrany, inšpekcie požiarnej ochrany národného výboru alebo verejného požiarneho útvaru národného výboru, ak bol zamestnanec vymenovaný do hodnosti,

j) výkonu zamestnania ako príslušníka Zboru požiarnej ochrany,

k) výkonu zamestnania v Mestskom požiarnom zbore hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy, Mestskom požiarnom zbore mesta Košice a Mestskom hasičskom a záchrannom zbore hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy,

l) výkonu zamestnania záchranára v Slovenskom ústrednom výbore Československého zväzu telesnej výchovy do 31. mája 1990,

m) výkonu zamestnania záchranára v Horskej službe na Slovensku od 1. júna 1990 do 31. decembra 2002,

n) výkonu zamestnania záchranára v Správe Tatranského národného parku do 31. decembra 1994,

o) výkonu zamestnania záchranára v Štátnych lesoch Tatranského národného parku od 1. januára 1995 do 31. decembra 2002,

p) výkonu zamestnania ako zamestnanec Horskej záchrannej služby od 1. januára 2003 do 31. decembra 2007,

r) výkonu zamestnania v závodnom požiarnom útvere do 31. marca 2002, ak bol zamestnanec vymenovaný do hodnosti, a ak doba trvania služobného pomeru hasiča podľa písmena h), doba trvania výkonu zamestnania podľa písmena i), j) alebo k) alebo súčet týchto dôb je najmenej desať rokov,

s) pracovného pomeru príslušníkov Zboru ozbrojenej ochrany železníc, ktorý sa považuje za služobný pomer príslušníkov železničnej polície podľa zákona č. 230/1992 Zb. o Federálnej železničnej polícii v znení neskorších predpisov.

Podľa § 60 ods. 1 zákona o sociálnom zabezpečení vojakov základ na výpočet výsluhového príspevku, odchodného, úmrtného, výsluhového dôchodku a invalidného výsluhového dôchodku policajta sa zistí z priemerného služobného platu podľa odseku 3 a u profesionálneho vojaka z priemerného služobného platu podľa odseku 5 v príjmovom najlepšom ukončenom kalendárnom roku v období posledných desiatich ukončených kalendárnych rokov pred dňom skončenia služobného pomeru, ak ďalej nie je ustanovené inak.

Podľa § 65 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 555/2007 Z. z. (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) poistenec má nárok na starobný dôchodok, ak bol dôchodkovo poistený najmenej 10 rokov a dovŕšil dôchodkový vek.

Podľa § 112 ods. 1 zákona o sociálnom poistení dávka sa prizná alebo sa zvýši odo dňa, od ktorého dávka alebo jej zvýšenie patrí, najviac tri roky spätne odo dňa zistenia, že sa dávka priznala alebo sa vyplácala v nižšej sume ako patrí, alebo najviac tri roky spätne od uplatnenia nároku na dávku...

Podľa § 255 ods. 5 zákona o sociálnom poistení za obdobie dôchodkového poistenia sa považuje aj obdobie výkonu služby policajta, profesionálneho vojaka a vojaka prípravnej služby získané do 31. decembra 2003, ak toto obdobie policajt, profesionálny vojak a vojak prípravnej služby nezískali v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu 2) a nebol im priznaný invalidný výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu.

Podľa čl. 33 ods. 1 Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach (ďalej len „dohovor o starobných dávkach“) ak má alebo ak by mala inak chránená osoba súčasne nárok na rôzne invalidné, starobné alebo pozostalostné dávky, môžu sa tieto dávky

krátiť za určených podmienok a v určenom rozsahu; chránená osoba dostane spolu aspoň toľko, koľko sú najvýhodnejšie dávky.

Podľa čl. 33 ods. 2 dohovoru o starobných a dávkach ak má alebo ak by mala inak chránená osoba nárok na dávku ustanovenú v tomto dohovore a ak dostáva inú peňažnú dávku sociálneho zabezpečenia za tú istú sociálnu udalosť, s výnimkou rodinných prídavkov, môžu sa dávky podľa tohto dohovoru krátiť alebo zastaviť za určených podmienok a v určenom rozsahu za podmienky, že časť dávok, ktorá sa kráti alebo je zastavená, nepresahuje druhú dávku.

Pri hodnotení napadnutého rozsudku najvyššieho súdu ústavný súd vychádzal z ustáleného právneho názoru, podľa ktorého rozhodnutie súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 320/2012), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania rozhodnutí všeobecných súdov (prvostupňového aj odvolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (m. m. IV. ÚS 350/09).

Krajský súd v relevantnej časti rozsudku uvádza: *„Odvolanie navrhovateľa nepovažoval krajský súd za dôvodné. Koeficient, o ktorý bola suma jeho starobného dôchodku krátená, bol určený správne, v súlade s vyššie citovaným záväzným rozhodnutím Najvyššieho súdu, ktorým bol vykonaný výklad čl. 33 Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach. Podľa neho sa zohľadňuje obdobie výkonu doby služby v celých rokoch, ktoré bolo zhodnotené pre účely priznania výsluhového dôchodku. Rozhodujúca je doba služby, ktorá bola pre účely priznania výsluhového dôchodku zhodnotená a tá bola zhodnotená v rozsahu 41 celých rokov, preto pre účely určenia koeficientu bola správne použitá táto hodnota, to znamená, že starobný dôchodok navrhovateľa nebol neprimerane krátený. V týchto súvislostiach nie je rozhodujúci výpočet sumy dávky výsluhového zabezpečenia. Výška výsluhového dôchodku navrhovateľa bola obmedzená preto, že zákon č. 328/2002 Z. z. o sociálnom poistení stanovoval maximálnu výmeru výsluhového dôchodku policajta, najviac 60 % základu použitého pre jeho výpočet. Určité obmedzenie*

výšky výsluhových, či dôchodkových dávok je v oblasti sociálneho zabezpečenia bežné. Ich výpočet v sebe vždy obsahuje určité obmedzenie, napríklad pri zisťovaní priemerného mesačného zárobku, alebo obmedzením hodnoty priemerného osobného mzdového bodu alebo obmedzením výšky všeobecného vymeriavacieho základu alebo maximálnym stanovením výšky dôchodkovej (výsluhovej) dávky a pod.

Pre účely priznania starobného dôchodku a určenia jeho výšky však boli u navrhovateľa zohľadnené zárobky, ktoré dosiahol aj počas trvania jeho služobného pomeru, tak ako to vyplýva z osobného listu dôchodkového poistenia, kde rozhodujúcim obdobím pre výpočet sumy starobného dôchodku boli roky 1984 až 2005, kedy vykonával službu príslušníka policajného zboru. Zohľadnením celého obdobia jeho dôchodkového poistenia pre účely priznania starobného dôchodku, ako aj zárobkov, ktoré navrhovateľ dosiahol v rozhodujúcom období, napriek tomu, že boli dosiahnuté počas výkonu jeho služby s následným krátením v zmysle čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 bol podľa názoru dodržaný princíp hmotného zabezpečenia zodpovedajúceho celej dĺžke jeho dôchodkového poistenia. “

Najvyšší súd, ktorý napadnutým rozsudkom zmenil rozsudok krajského súdu tak, že rozhodnutie Sociálnej poisťovne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie, v relevantnej časti napadnutého rozsudku uviedol:

„Obdobie služobného pomeru v trvaní 41 rokov bolo zhodnotené v osobitnom systéme pre výšku výsluhového dôchodku navrhovateľa, čo vyplýva aj z administratívneho spisu odporkyne. Pokiaľ však v danom čase právna úprava sociálneho zabezpečenia príslušníkov policajného zboru nespájala s obdobím služobného pomeru presahujúceho 30 rokov ďalšie zvýšenie výsluhového dôchodku, nakoľko tento mohol byť vo výške najviac 60 % zo základu vypočítaného podľa ust. § 60 zák. č. 328/2002 Z. z... táto skutočnosť navrhovateľovi nezakladá nárok hodnotiť dobu výkonu služby presahujúcu 30 rokov vo všeobecnom systéme dôchodkového zabezpečenia.

Zák. č. 328/2002 Z. z. v § 58 ods. 1 výslovne ustanovuje, ktoré doby sa zhodnocujú pre vznik nároku na dávky výsluhového zabezpečenia a ich výšku, naproti tomu v § 58 ods. 2 sú uvedené doby, ktoré sa na tento účel nezhodnocujú. Ani tieto, ani žiadne iné ustanovenia tohto zákona ako aj zák. č. 461/2003 Z. z. však neumožňujú vylúčenie iných

dôb započítateľnej služby len preto, že presahujú dobu 30 rokov, ktoré boli zhodnotené pre maximálnu percentuálnu výmeru výsluhového dôchodku a ich prevedenie pre účely civilného dôchodkového poistenia.

Zo znenia ustanovení § 60 ods. 2 a § 255 ods. 5 zák. č. 461/2003 Z. z. vyplýva, že za obdobie dôchodkového poistenia sa považuje aj obdobie výkonu služby policajta získané do 31. decembra 2003 ako aj od 1. januára 2004, ak toto obdobie policajt nezískal v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok. Z rozhodnutia MV SR, odboru sociálneho zabezpečenia č. SPC-OSZ-VZ-46.512-1/2011 z 23. 01. 2012 vyplynulo, že doba služby, ktorú navrhovateľ získal v rozsahu 41 skončených rokov, mu založila nárok na výsluhový dôchodok...

... Skutočnosť, že ust. § 39 zák. č. 328/2002 Z. z. v znení platnom pre prejednávanú vec nepriznáva ďalšie percentuálne zvýšenie výmery výsluhového dôchodku za dobu služby presahujúcu 30 rokov nie je z pohľadu ustanovení § 60 ods. 2 a § 255 ods. 5 zák. č. 461/2003 Z. z. právne relevantné.

Z ustanovení § 38, § 39 a § 128 ods. 1 zák. č. 328/2002 Z. z. vyplýva, že nemožno stotožňovať dobu pre vznik nároku na výsluhový dôchodok (trvanie služobného pomeru v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok) a spôsob určenia sumy výsluhového dôchodku.“

Ústavný súd konštatuje, že právny záver najvyššieho súdu prezentovaný v napadnutom rozsudku v kontexte rozsudku krajského súdu v danej veci nemožno považovať za arbitrárny, pričom právny názor najvyššieho súdu v napadnutom rozsudku možno z pohľadu ústavného súdu hodnotiť ako presvedčivý a ústavne udržateľný.

Ako teda z uvedeného vyplýva, najvyšší súd dal sťažovateľovi odpoveď na všetky jeho podstatné argumenty. Čo sa týka právnych záverov uvedených v odôvodnení napadnutého rozsudku najvyššieho súdu, nemôže podľa názoru ústavného súdu skutočnosť, že sa sťažovateľ nestotožňuje s právnymi závermi najvyššieho súdu, viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a neznamená ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor všeobecných súdov svojím vlastným. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len

v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu napadnutý rozsudok takéto prvky nevykazuje.

K námietke sťažovateľa, že najvyšší súd „*právnu otázku zhodnotenia dĺžky doby služobného pomeru v PZ SR na výške výsluhového dôchodku, tým aj otázku správnosti krátenia teoretického starobného dôchodku vypočítaným koeficientom zdôvodňuje § 58 ods. 1 zákona 328/2002 Z. z., ktorý podľa sťažovateľa, zhodnocovanie doby služobného pomeru pre priznanie nároku na výsluhový dôchodok a pre priznanie aj konkrétnej výšky sumy výsluhového dôchodku neupravuje, čím odvolací súd poprel význam a účel § 58 ods. 1 zák. č. 328/2002 Z. z.*“, ústavný súd uvádza, že uvedený právny záver je potrebné vykladať a správne pochopiť v kontexte celého napadnutého rozsudku.

V prejednávanej veci možno súhlasiť so sťažovateľom, že § 58 zákona o sociálnom zabezpečení policajtov neupravuje otázku zhodnocovania dĺžky doby služobného pomeru, ale taxatívne ustanovuje, aká doba trvania služobného pomeru je rozhodujúca pre vznik nároku aj na výsluhový dôchodok. Uvedené však nič nemení na skutočnosti, že sťažovateľ v konečnom dôsledku nebol na svojich právach ukrátený, tak ako to popisuje v sťažnosti.

Ústavný súd uvádza, že výška výsluhového dôchodku nebola a ani nie obmedzená v závislosti na maximálnej dobe trvania služobného pomeru, ktorá nie je ustanovená v žiadnom právnom predpise.

Najvyšší súd v odôvodnení napadnutého rozsudku správne uvádza skutočnosť, že „*ust. § 39 zák. č. 328/2002 Z. z. v znení platnom pre prejednanú vec, [ktoré] nepriznáva ďalšie percentuálne zvýšenie výmery výsluhového dôchodku za dobu služby presahujúcu 30 rokov nie je z pohľadu ustanovení § 60 ods. 2 a § 255 ods. 5 zák. č. 461/2003 Z. z. právne relevantné.*“.

Podľa § 39 zákona o sociálnom zabezpečení policajtov v znení účinnom do 30. apríla 2013, ako aj od 1. mája 2013 výška výsluhového dôchodku bola

a je obmedzená jeho maximálnou výmerou, a nie maximálnou dobou trvania služobného pomeru.

Ústavný súd tak po preskúmaní sťažostnej argumentácie a napadnutého rozsudku dospel k záveru, že odôvodnenie napadnutého rozsudku spĺňa všetky požiadavky na riadne odôvodnenie rozhodnutia, pretože dáva odpoveď na všetky skutočnosti významné pre rozhodnutie vo veci. Jeho odôvodnenie je zrozumiteľné a vnútorne konzistentné a v dôsledku toho ústavný súd nenachádza dôvod doň zasahovať.

Nad rámec uvedeného ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že aj keď v napadnutom rozsudku najvyššieho súdu badať určitú terminologickú nepresnosť v používaní pojmov „zhodnotenie“ a „hodnotenie“, možno uzavrieť, že z obsahu spisovej dokumentácie, ktorú ústavný súd mal pri posúdení opodstatnenosti sťažnosti k dispozícii, vyplýva, že sťažovateľovi sa pri výpočte výsluhového dôchodku (ktorý mu bol priznaný pri maximálnom zhodnotený základu zisteného podľa § 60 zákona o sociálnom zabezpečení vojakov) hodnotila pri jeho výpočte doba trvania služobného pomeru v celom jeho rozsahu, t. j. v trvaní 41 rokov a 71 dní, a teda námietky sťažovateľa o „*nezhodnotení vyše 10 odpracovaných rokov*“ sú neopodstatnené.

O skutočnosti, že sťažovateľovi sa hodnotila pri vzniku nároku na výsluhový dôchodok celá doba trvania služobného pomeru, svedčí aj jednoduchý fakt, že základom pre výpočet jeho výsluhového dôchodku bol priemerný služobný plat v roku 2010 (najlepší ukončený kalendárny rok pred dňom skončenia služobného pomeru), ktorý bol jeho štyridsiatym prvým rokom trvania služobného pomeru. Skutočnosť, že podľa § 39 zákona o sociálnom zabezpečení policajtov v znení účinnom v rozhodnom čase sa už nepriznáva ďalšie percentuálne zvýšenie výmery výsluhového dôchodku za dobu služby presahujúcu 30 rokov, nemožno zamieňať so skutočnosťou hodnotenia celkovej výmery doby trvania služobného pomeru ako základu pre jeho výpočet podľa § 60 zákona o sociálnom zabezpečení vojakov.

Vo vzťahu k citovanej judikatúre najvyššieho súdu, ktorou sťažovateľ rozsiahlo argumentuje vo svoj prospech, možno len uviesť, že sa v nich skoro identicky riešila otázka hodnotenia doby trvania služobného pomeru, ktorá má byť základom pre správny výpočet výsluhového dôchodku pri súbehu nárokov na výsluhový a starobný dôchodok. V prípade sťažovateľa však niet pochyb o tom, že sa mu pri výpočte výsluhového dôchodku hodnotilo celé obdobie trvania služobného pomeru.

Vzhľadom na uvedené niet takej príčinnej súvislosti medzi napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu a základným právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 46 ods. 2 ústavy ani právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorá by po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie reálne umožňovala dospieť k záveru o ich porušení, a preto ústavný súd sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. júna 2018